

Użyteczność Sztuki

© Poznań 2018
ISBN: 978-83-65578-97-6

UNIwersytet ARTYSTYCZNY
W POZNANIU

POZnań*

RARYTAS

ATOMY „PRAKTIKERA”

Praktiker's Atoms

tekst: Justyna Gorzkowicz

Praktiker, czyli kto lub co? Z niemieckiego to praktyk (albo coś praktycznego), także nazwa znanego marketu budowlanego, ale i dość przewrotny tytuł poznańskich wystaw. Jak głoszą kuratorzy: tej sprzed 17 lat z Inner Spaces - inicjującej oraz kontynuatorskich z galerii UAP. Siłą pierwszych skojarzeń pobrzmiewa również odległy Arystotelejski bios praktikos obok bios theoretikos - wzór pewnego modelu życia, połączony z zaangażowaniem w sferę publiczną. Odległy, bo poddany działaniom wehikułu czasu, który przez wieki zmieniał znaczenie tego terminu, aż do potocznego rozumienia użyteczności, funkcjonalności, przydatności, a nawet synonimicznego określania prawdy, rzeczywistości czy możliwości spełnienia. Praktyczność w sztuce XX-wiecznej objawiła się przede wszystkim podejściem interdyscyplinarnym, skupionym na koncepcie jedności estetycznej i funkcjonalnej. Były to próby odnajdywania dla danych przestrzeni oraz przedmiotów zastosowań adekwatnych do potrzeb teraz i tu. Miejsce natchnionego artysty-mistrza konstruktywiści zastępowali postacią wynalazcy rzeczy lub inżyniera formy. Kolejne redefinicje znaczenia praktyczności wprowadziła postawanguardia, zakotwiczona w osiągnięciach m.in. sztuki kinetycznej czy konkretnej.

Zamysł oparcia działań artystycznych na podobnych sensach praktyczności kontynuują poznańskie wystawy. Wpisują się one w nurt ożywiania manifestów, głoszących potrzebę postrzegania sztuki jako części życia codziennego. Bazują w dużej mierze na czymś, co można by

Who or what is Praktiker? In the German language, the word denotes a practician (or something practical) and the name of the well-known DIY store. This is also a quite perverse title of Poznań exhibitions. As the curators proclaim, the word alludes to the initial exhibition that took place 17 years ago at Inner Spaces gallery and the continuing exhibitions at the Municipal Galleries of the University of the Arts in Poznań (UAP). Among the word's connotations is also the distant Aristotelian bios praktikos – a certain model of life engaged in society and politics, as opposed to bios theoretikos. It is distant because subjected to the impact of the time machine, which has been changing the meaning of the term for centuries until it has begun to be associated with usability, functionality, usefulness and even the synonymous determination of truth, reality or the possibility of fulfilment. Practicality in 20th-century art manifested itself, above all, in the interdisciplinary approach, focused on the concept of aesthetic and functional unity. Artists attempted to find spaces and applications to meet current needs. Constructivists replaced an inspired master artist with an inventor of objects or a form engineer. Post-avant-garde, anchored in the achievements of kinetic and concrete art, introduced subsequent redefinitions of practicality.

The idea to base artistic actions on similar meanings of practicality is continued at Poznań exhibitions. They fit into the mainstream of the revival of manifests, proclaiming the need to

uznać za rodzaj postmodernistycznego recyklingu istniejących już idei i artefaktów. Z jednej strony eksponują paradoks dialektyczności sztuki, z drugiej zaś efekt synergii.

Wyobraźmy sobie, że każda z prac, zaprezentowanych w Miejskich Galeriach UAP, stanowi element jednego obrazu, który został zawieszony w płynnej przestrzeni ponowoczesności. Mamy więc: koło żarówkowej instalacji, trójkątne mantry dźwięków audycji oraz choreograficzno-muzycznej sytuacji, kwadraty i prostokąty gestów performatywnych oraz etykiet-falsyfikatów, transwersalne formy dech, amorficzne wartości, barwne linie światła, diagonalne osie samostwarzającego się obrazu, itd... Rozumiany w ten sposób poszczególny atom Praktikera choć stanowi całość, jest też odrębnym znaczeniowo i funkcjonalnie. Jego bytowanie "tu i teraz", zostaje zawieszony między przeszłością a przyszłością w Heideggerowskiej ekstazie czasowości. W tym kontekście staje się ciekawym exemplum współczesnego, multimedialnego wariantu konstruktywistycznego. Na ten trop prowadzi nie tylko przywołanie w opisie kuratorskim postaci El Lissitzky'ego, ale przede wszystkim sama idea wystawiennicza. Bo z czym mamy do czynienia? Zarówno artysta, jego dzieła, jaki i odbiorcy są traktowani jako byty ostatecznie niedefiniowalne, w tym sensie otwarte na przyjęcie wymykających się ciągle zmiennych ról.

perceive art as part of everyday life. They rely largely on a kind of postmodernist recycling of existing ideas and artefacts. On the one hand, they expose the paradox of the dialectic nature of art and, on the other hand, they show the effect of synergy.

Imagine that every work displayed at the Municipal Galleries of the UAP is an element of one image suspended in the liquid space of postmodernism. Its components are: the circle of a bulb installation; triangular mantras of the sounds of a programme and a choreographic and musical situation; squares and rectangles of performative gestures and labels-forgeries; transversal forms of boards; amorphous values; colourful lines of light; diagonal axes of a self-creating image, etc ... Although the individual atom of Praktiker understood in this way forms a whole, its meaning and function are dispersed. Its existence 'here and now' is suspended between the past and the future in Heidegger's temporal ecstasy. In this context, it becomes an interesting exemplum of the contemporary, multimedia constructivist variant. This can be deduced from the reference to El Lissitzky in the curatorial description and, above all, from the mere exhibition idea. After all, what are we dealing with? The artist, his works and the audience are treated as ultimately undefinable beings and thus ready to adopt constantly changing roles.

Justyna Gorzkowicz